

NYHETER

Telefon: 76 06 78 00

E-post: red@lofotposten.no

Nettavis: lofotposten.no

■ Klimaforskere:

– LOFOTFISKET KA

Hvordan vil konsekvensene av klimaendringene påvirke Lofoten og Nord-Norge? Vi spurte tre forskere.

SIGNE ROSENLUND-HAUGLID
srh@lofotposten.no

Miljøvernminister Ola Elvestuen (V) uttalte til Aftenposten den 27. juli at han tror den ekstremt varme sommeren i sør vil markere et veiskille, og gjøre nordmenn mer bevisst konsekvensene av global oppvarming. Men vil den egentlig det for oss her oppe i nord?

Det burde den, mener forskerne.

- Man kan ikke belage seg på at man slipper unna konsekvensene av global oppvarming bare fordi man er bosatt lenger nord: - Her i Norge har vi nok lenge tenkt at vi er utenfor de verste konsekvensfeltene - men denne sommeren har, uavhengig om den er direkte tilknyttet global oppvarming eller ei, vært en vekker som har vist at vi også er sårbare for eksempelvis lange tørkeperioder. Det gjelder absolutt for Nord-Norge også, forteller Marianne Tronstad Lund til Lofotposten.

Hun er forsker i senter for klimaforskning -CICERO, og har en doktorgrad i geofysikk fra Universitetet i Oslo (UiO).

- Kan forsterke alle typer ekstremvær

Tronstad Lund understreker at det er vanskelig å spå hva de direkte konsekvensene av mulige klimaendringer vil bli i Lofoten, men forteller at været i hele Nord-Norge trolig vil bli enda mer uforutsigbart om temperaturene fortsetter å stige.

- Årsnedbøren og temperaturene øker i hele Norge. Det er også ved de nordligste breddegradene man kan forvente den største temperaturøkningen i årene framover:

- Det store spørsmålet er i hvilken grad vi vil få mer ekstremvær, ettersom det vil påvirke samfunnet enda mer direkte. Svingningene vil bli enda tydeligere, og på generell basis kan global oppvarming forsterke alle typer ekstremvær, sier hun.

SLIPPER IKKE UNNA: CICERO-forsker Marianne Tronstad Lund mener man ikke kan belage seg på at klimaendringene ikke vil ha en påvirkning på Nord-Norge.

PRESSEFOTO, CICERO

KLIMA OG LOKALSAMFUNN: Berit Kristoffersen er samfunnsgeograf tilknyttet Senter for fornybar energi ved Universitetet i Tromsø (UiT).

PRESSEFOTO, UNIVERSITETET I TROMSØ

VARMERE HAV: Oseanograf og direktør ved Bjerknessenteret for klimaforskning, Tore Furevik, mener økosystemet i havet vil forflytte seg lenger nord og øst ettersom havet blir varmere.

GU DRUN SYLTE, BJERKNESSENTERET.

TRUA: Det populære Lofotfisket om vinteren kan bli truet av klimaendringene hvis temperaturen i havet stiger, mener forskere. Her fra årets VM i Skreifiske.

Gjennomsnittstemperaturen på jorda lå i 2016 1,1 grad over nivået på slutten av 1800-tallet. Temperaturøkningen i Arktis har vært omtrent det dobbelte. Mesteparten av økningen siden 1950-tallet er høyst sannsynlig menneskeskapt, ifølge FN's klimapanel (IPCC). Tronstad Lund tror i likhet med Elvestuen at den varme sommeren i sør kan ha ført til at folk har tenkt mer over klimaendringer enn tidligere år, også i Nord-Norge.

- Når det blir så nært tror jeg personlig at det har en effekt på folk. Rart og uvanlig vær får konsekvenser i samfunnet - og da får det plutselig en helt ny dimensjon av alvor:

- Jeg tror det blir vanskeligere og vanskeligere for dem som

tidligere har vært skeptiske til om klimaendringene faktisk skjer, nå som vi plutselig får føle det på kroppen, sier forskeren.

- Fisken vil forflytte seg lenger nord

Mange klimaforskere mener det knapt kan være tvil om at menneskeskapt global oppvarming har gjort bølgen av hetebølger i Norge og Europa verre enn den ellers ville vært. Direktør for Bjerknessenteret for klimaforskning og professor ved Universitetet i Bergen, Tore Furevik, er én av dem.

Gjennomsnittstemperaturen på kloden har beveget seg oppover, i takt med utslipp av klimagasser fra kull, olje, trans-

port, industri, avskoging og landbruk. Når hetebølger oppstår, vil de derfor typisk være varmere enn de var før.

- Det foregår en oppvarming i både atmosfæren og i havet. For Norges del gjør havet at vi får en litt mindre oppvarming om sommeren enn ellers i Europa - ettersom havet varmes mye langsommere opp enn landjorda:

- Men også temperaturene i havet øker, og økosystemet vil forflytte seg nordover. Våre fiskeressurser trekker dermed lenger nord og øst, og inn i Barentshavet, sier Furevik til Lofotposten.

I Nord-Norge som i Arktis vil temperaturene stige mest om vinteren, forteller oseanogra-

fen. Nye arter vil komme sørfra, mens artene som i dag er vant med klimaet i Norskehavet utenfor Lofoten trolig vil trekke enda lenger nordover, forteller han.

- Sommeren i år har vært veldig spesiell, og det er usikkert hvor mye av varmen hos oss som kan tilskrives klimaendringene. Det er stor usikkerhet rundt hvordan framtidens sommere vil bli i Norge, mens det er lettere å varsle for høst og vinter - da blir det varmere og våtere. Norge og Nord-Norge vil få den største oppvarmingen om vinteren i årene som kommer, forteller han.